

Aandachtspunten met betrekking tot de plaatsing van veiligheidsdouches

Hieronder leest u een aantal aandachtspunten en regels voor een professionele en veilige plaatsing van veiligheidsdouches. De richtlijnen zijn samengesteld op basis van de Europese norm EN 15154 en de Amerikaanse Ansi norm Z358.1-2009. Let op: Nationale of lokale regelgeving kan van deze richtlijnen afwijken, controleer altijd of hier in uw geval sprake van is.

Regelgeving in Nederland

In het Arbeidsomstandighedenbesluit (artikel 4.7) is vastgelegd dat wanneer gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, er technische en organisatorische maatregelen getroffen dienen te worden om bij een ongeval de gevolgen van blootstelling aan gevaarlijke stoffen zo veel mogelijk te beperken. Op grond hiervan is een beleidsregel (4.4.5.) opgesteld, waarin specifieke vereisten voor veiligheidsdouches zijn opgenomen. Deze beleidsregel is per 1 januari 2013 komen te vervallen. De reden hiervoor is dat er meer verantwoordelijkheid over de concrete invulling wordt gelegd bij werkgevers en werknemers om gezamenlijk te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden. Per branche dient een arbocatalogus te worden samengesteld. Deze arbocatalogus vormt voor de arbeidsinspectie nu het referentiekader bij de controle op de naleving van de arboregels.

Onderscheid

In de categorie veiligheidsdouches wordt onderscheid gemaakt tussen **plensdouches** (voor eerste hulp aan het hele lichaam) en **oogdouches** (voor eerste hulp bij oogletsel). Daarnaast kunnen **gelaatsdouches** of **knijpdouches** worden gebruikt.

Richtlijnen voor plaatsing

De agressiviteit van de chemicaliën bepaalt de tijd waarbinnen de veiligheidsdouche bereikt moet kunnen worden. Bij sterke zuren en bijtende stoffen moet de douche direct naast of binnen maximaal 3 meter van het gevaar geplaatst zijn. De douche moet op een goed bereikbare plaats en niet boven een deur gemonteerd worden. In ieder geval moet de veiligheidsdouche binnen 10 seconden en na maximaal 30 meter lopen bereikbaar zijn.

Veiligheidsdouches moeten op een goed bereikbare, duidelijk verlichte, ruime plaats op hetzelfde werkniveau als het gevaar worden geïnstalleerd, en moeten worden voorzien van duidelijke markering met een universeel herkenningbord. De douches moeten niet in vluchtroutes worden geplaatst.

Als er kans is op meerdere slachtoffers dient het aantal veiligheidsdouches navenant aangepast te worden. De veiligheidsdouche is direct aangesloten op het waterleidingnet. Voor de dimensionering van de aanvoerleiding moet rekening gehouden worden met mogelijk gelijktijdig gebruik van de aangesloten voorzieningen.

Dode toevoerleidingen dienen zoveel mogelijk te worden vermeden, omdat in langdurig stilstaand water bacteriegroei kan optreden (o.a. legionella).

De minimale vereiste werkdruk is 2 bar. Maximale werkdruk 4,5 bar.

Richtwaarden capaciteit: nooddouches minimaal 80 liter per minuut, oogdouches minimaal 6 liter per minuut, gelaatsdouches minimaal 12 liter per minuut. De wateropbrengst moet na de installatie gecontroleerd worden. Bij oogdouches vormen zich, bij normaal gebruik, naar elkaar gerichte, gepareelde waterstralen van ongeveer 25 cm hoog. Belangrijk is dat de ogen niet door het spoelen worden beschadigd.

Plaatsing nooddouches ca. 2,20 meter boven de vloer, niet boven doorgangen.

De advieshoogte van een oogdouche is ca. 1,00 meter.

De aanbevolen watertemperatuur is lauw, rond 30 graden Celsius.

Bij buitenopstelling dienen de veiligheidsdouches vorstveilig te zijn.

Bediening

- met de hand door middel van ketting, hefboom, plaat of pal.
- met de voet(en) door middel van een voetpedaal, rek of vlonder.

De veiligheidsdouche moet na activering meteen op volle kracht werken. De afsluiter mag niet zelfsluitend zijn. Alle medewerkers dienen de locatie van de nood- en oogdouches te kennen en moeten op de hoogte zijn van het gebruik en de daarbij behorende veiligheidsvoorschriften.

Onderhoud: nood- en oogdouches moeten periodiek (ANSI-norm: wekelijks) op correcte werking worden gecontroleerd.

Bij nood:

- onmiddellijk spoelen (zo lang mogelijk), elke seconde telt.
- arts waarschuwen, ambulance bellen.
- bij bijtende stoffen de arts onmiddellijk op de hoogte stellen van de samenstelling.

Aanvullende opmerkingen

Bij gebruik van de nood- of oogdouche wordt een minimale spoeltijd van 15 minuten geadviseerd.

Als men alleen in een ruimte werkt verdient het aanbeveling ook een alarminstallatie te installeren.

Knijpdouches met één sproeikop zijn geen vervanging voor oogdouches, omdat bij oogongevallen dikwijls twee ogen getroffen zijn, die gelijktijdig gespoeld dienen te worden.

Tijdens het spoelen van de ogen moeten beide handen vrij zijn om de oogleden te spreiden.

Oogspoelflessen dienen alleen als aanvulling op veiligheidsdouches.

Bezwaren van oogspoelflessen zijn:

- indien beide ogen gespoeld moeten worden, komt men handen te kort
- de capaciteit is veelal onvoldoende
- een oogspoelfles raakt makkelijk zoek, of wordt na gebruik niet van verse inhoud voorzien
- 15 minuten spoelen is onmogelijk

Oogbadjes zijn ongeschikt om oogletsel door chemische, koude of hete stoffen te bestrijden.

Bronnen:

EN15154

ANSI Z.358-1

Voorstudie ST-11, TVVL

Arbeidsomstandighedenbesluit

www.arboportaal.nl

Publicatiegids gevaarlijke stoffen (PGS-15)

Basisinspectiemodule "Opslag verpakte gevaarlijke stoffen", inspectiedienst SZW

Juni 2014

Bovenvermelde gegevens zijn puur informatief. Steendam aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden en/of gedateerde informatie.